

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет
ім. В.В. Докучаєва**

**Затверджено Вченою радою
факультету менеджменту і економіки
(протокол № 2 від 24 жовтня 2019 р.)**

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

**Методичні вказівки та рекомендації
до виконання курсової роботи**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 281 (074) «Публічне управління та
адміністрування»**

Харків – 2019

Стратегічне управління. Методичні вказівки до виконання курсової роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 (074) «Публічне управління та адміністрування» /укладач: Таран О.М. – Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2019. – 25 с.

Рецензенти:

Пасемко Г.П. – завідувач кафедри економічної теорії Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, доктор наук з державного управління, професор;

Хлопоніна- Гнатенко О.І. – доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ХНТУСГ ім. П.Василенка, кандидат економічних наук

© Таран О.М., 2019

© Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2019

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Послідовність виконання курсової роботи.....	6
2. Загальні вимоги щодо побудови, викладу й оформлення курсової роботи.....	8
3. Рецензування і захист курсової роботи.....	11
4. Перелік тем курсових робіт.....	15
5. Зміст основних тем курсових робіт.....	16
6. Список рекомендованої літератури.....	18
Додатки.....	20

ВСТУП

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження, виконане здобувачами першого (бакалаврського) рівня освіти, що з'ясовує рівень знань і практичних навичок, які вони здобули в результаті вивчення дисципліни «Стратегічне управління». Курсова робота повинна містити результати глибокого теоретичного осмислення актуальної організаційно-управлінської проблеми, а також проведений аналіз об'єкта дослідження. Тематика курсових робіт відповідає завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язана з практичними питаннями конкретної спеціальності. Завдяки курсовій роботі здобувач навчається систематизувати отримані теоретичні знання з дисципліни, викладач зможе перевірити якість цих знань, виявити рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки здобувача, його здатність застосовувати отримані знання для вирішення конкретних проблем, схильність до аналізу і самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження.

Курсова робота є науковою розробкою конкретної теми в невеликому обсязі в процесі навчання фахівця. Курсова робота завжди ґрунтується на науковій або навчально-науковій проблемі та спирається на наукові джерела, вона повинна мати структуру, яка наповнена науковим змістом: фактами, даними, що розкривають взаємозв'язок між явищами, аргументами тощо, містити щось нове: узагальнення вивченої літератури, матеріалів емпіричних досліджень, у якому виявляється авторське бачення проблеми та її вирішення.

Мета курсової роботи полягає у систематизації, закріпленні та розширенні теоретичних знань, ознайомленні з методами, які напрацьовані іншими дослідниками в певній галузі, а також у науковому обґрунтуванні результатів власних досліджень.

Завдання курсових робіт: закріпити і поглибити знання, отримані здобувачами у процесі навчання; сформувати навички пошуку необхідних джерел і матеріалів; набуття досвіду чітко, послідовно і грамотно письмово викладати теоретичні положення; розвинути вміння аналізувати, узагальнювати і робити висновки.

Наукову інформацію в курсових роботах потрібно викладати у найповнішому вигляді, обов'язково розкриваючи хід та результати дослідження з детальним описом методики дослідження. Повнота наукової інформації повинна відбиватися у деталізованому фактичному матеріалі з обґрунтуваннями, гіпотезами, теоретичними узагальненнями.

При оформленні слід враховувати особливості наукового стилю мови, головною рисою якого є об'єктивність викладу. Необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати наукових досліджень, уникати

загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Назва курсової роботи має бути якомога стислою та відповідати обраній спеціальності та меті наукового дослідження. Дотримання всіх вимог до оформлення курсової роботи сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, виховує вимогливість до себе, прищеплює певні навички до ведення наукового дослідження, що буде йому корисним у роботі над дипломною роботою.

1. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Перед початком виконання курсової роботи здобувач має ознайомитись з основними вимогами щодо написання курсових робіт. Крім цього кожен етап виконання курсової роботи має узгоджуватись з науковим керівником. Для раціонального використання часу при написанні курсової роботи слід дотримуватись такого алгоритму:

- вибір теми;
- визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження;
- підбір, аналіз джерел та літератури з теми;
- складання попереднього плану;
- написання вступу;
- написання основного тексту роботи;
- формулювання висновків і рекомендацій;
- оформлення списку використаних джерел та додатків;
- підготовка до захисту курсової роботи.

Підготовчий етап розпочинається з вибору теми. Тему курсової роботи здобувачі обирають самостійно із запропонованого переліку. До остаточного затвердження тематики можливим є корегування теми відповідно до пропозицій здобувачів. Це дозволяє стимулювати творчій пошук та самостійність наукового дослідження.

Після визначення теми дослідження має бути обґрунтовано дослідницьке завдання. Тобто визначено об'єкт та предмет дослідження, а також гіпотеза. Об'єктом дослідження є предметне поле дослідження, частина об'єктивної реальності, що вивчається. Предмет дослідження – це те, що безпосередньо буде досліджене у роботі. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт. Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Мета передбачає те, що слід зробити в ході дослідження. Конкретизація мети дослідження відбувається шляхом окреслення конкретних завдань. Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними джерелами та літературою з теми курсової роботи.

Обрана тема погоджується з науковим керівником і затверджується на кафедрі. Подальше її змінення або коригування можливе лише з дозволу наукового керівника при достатньому обґрунтуванні змін здобувачем. Першим кроком написання курсової роботи є складання плану дослідження. При цьому найчастіше дослідники звертаються до хронологічного або предметного викладу матеріалу.

У процесі підготовки до написання курсової роботи підбираються й вивчаються літературні джерела, складається бібліографія. Особливу увагу слід звернути на періодичні видання, де можна знайти останні результати досліджень науковців. Методика вивчення літератури, як основа наукового дослідження в курсовій роботі, залежить від характеру й індивідуальних особливостей здобувача – загальноосвітнього рівня й спеціальної підготовки, ерудиції та особливостей пам'яті, звичок і працездатності.

Разом з цим є доцільним дотримання загальних правил опрацювання літератури. Спочатку потрібно ознайомитись з основною літературою (підручниками, теоретичними статтями), а потім – прикладною методичними розробками, інструктивними матеріалами, статтями про конкретні дослідження тощо). Вивчення складних джерел (монографій) слід починати лише після опрацювання простіших (підручників). Вивчення книг передуює вивченню статей найновітніших джерел. Відібрана література підлягає уважній обробці. Попереднє ознайомлення включає побіжний огляд змісту, читання передмови, анотації. Розділи, що мають особливе значення для курсової роботи, старанно обробляють, звертаючи особливу увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення проблемних питань обраної теми, дискусійні питання, наявність різних точок зору й протиріч.

Формування тексту курсової роботи відбувається шляхом систематизації й обробки зібраних матеріалів з кожної позиції плану. До тексту вносяться тільки старанно підібрані й цілеспрямовано проаналізовані матеріали. На цьому ж етапі обґрунтовуються пропозиції, формулюються висновки, підбирається ілюстративний матеріал (графіки, рисунки, таблиці). У процесі роботи визначається необхідність доповнення додатковими матеріалами.

Одержаний чорновий варіант курсової роботи доповнюється, уточнюються деякі положення, остаточно формулюються всі висновки й пропозиції. Текст курсової роботи повинен бути відредагованим, стилістично витриманим як наукове дослідження. Остаточне оформлення курсової роботи здійснюється у відповідності з вимогами. Перед тим як друкувати курсову роботу, її слід старанно ще раз перевірити, уточнити назви розділів, підрозділів, послідовність розміщення матеріалу, звірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань висновків та рекомендацій.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ПОБУДОВИ, ВИКЛАДУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи включає такі основні елементи: титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновки, список джерел і літератури, додатки (у разі потреби). Титульний аркуш є основним елементом будь-якої наукової роботи – курсової, дипломної чи дисертаційної. З титульного аркуша починається нумерація сторінок, хоча номер сторінки на ньому не проставляється. У курсових роботах зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про здобувача та наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту.

Зміст курсової роботи визначається темою і відображається у плані, розробленому за допомогою наукового керівника. Відповідно до передбачуваної теми здобувач самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті та ін.), відповідні нормативні документи.

До *змісту* роботи ставляться такі вимоги:

- системність, послідовність і конкретність викладення матеріалу;
- виділення в тексті окремих абзаців, адже занадто громіздке речення і великі фрагменти не сприяють його розумінню;
- завершеність викладення кожної думки;
- виключення повторень.

Текст курсової роботи має бути написаний чітким, розбірливим почерком без пропусків та скорочень слів або надрукований на машинці чи набраний на комп'ютері. Курсова робота повинна бути написана самостійно. Усі наведені в тексті цитати та цифровий матеріал потрібно супроводжувати посиланнями на відповідні джерела. Якщо аналізується практичний матеріал, то слід указати об'єкт аналізу. обов'язковим для розкриття теми курсової роботи є залучення цифрових даних. Джерелом їх можуть бути статистичні щорічники, спеціальні видання, а також фактичний матеріал.

Цифровий матеріал має бути поданий у вигляді таблиць, схем, діаграм, графіків. Особливу увагу слід приділити їх правильному оформленню. Таблиці, схеми, діаграми тощо повинні бути логічним продовженням викладених теоретичних положень.

На кожен таблицю та інші ілюстрації треба давати посилання на джерело, супроводжувати їх аналізом змісту та висновками.

Одна з головних вимог до графічного і табличного матеріалу – їх наочність. Заголовки (назви) таблиць, схем, графіків, діаграм мають

відображати основний зміст ілюстрованого матеріалу та вказувати на об'єкт і період, якого стосуються дані. Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

План курсової роботи має бути складним і містити: вступну частину; два чи більше розділів, кожен з яких має не менше ніж два параграфи; висновки та пропозиції; список літератури та додатки.

Головним завданням *вступної частини* є обґрунтування актуальності й практичної значущості теми, особливості постановки і розв'язання питання щодо конкретних умов дослідження. Крім того, в цій частині слід чітко визначити мету роботи та завдання, предмет чи об'єкт дослідження і подати інформацію про нього. Обсяг вступу 1–2 сторінки.

Перший розділ роботи (теоретичний) містить теоретичне обґрунтування, має визначити роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Розглядаються загальні теоретичні положення та підходи до розв'язання обраної проблеми з використанням лише літературних джерел. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи наукової новизни, ствердження власної позиції щодо обраних методів дослідження.

Другий розділ роботи, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу, поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій. У аналітичній частині слід детально розглянути узагальнення відповідного передового досвіду.

Завданням третього розділу (за умови необхідності) є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку, на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені в першому розділі, а також висновків, проведених у другій частині курсової роботи.

Висновки та пропозиції, що наводяться в окремому розділі, є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. Обсяг висновків не має перевищувати 3 сторінок.

Список використаних джерел повинен містити не менше 25 найменувань. Не менше 50% повинні становити статті, тези, монографії. На всі наведені джерела мають бути посилання в тексті курсової роботи.

Правила оформлення курсової роботи

Робота виконується на комп'ютері, дотримуючись таких вимог: формат аркушу – А4 (210 x 297), шрифт – Times New Roman, розміром 14 кеглів,

інтервал – 1,5; поля: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм, друкують на принтері з одного боку аркуша білого паперу. Загальний обсяг курсової роботи повинен становити не менше 50 сторінок друкованого тексту.

Заголовки структурних частин роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛИ та їх назви, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкуються великими літерами по центру. Заголовки підрозділів (пунктів, підпунктів) друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка підрозділу (пункту, підпункту) не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, вони розділяються крапкою. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 1-2 інтервали.

Зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки як структурні частини курсової роботи починаються з нової сторінки. Усі сторінки курсової роботи підлягають суцільній нумерації. Номер сторінки проставляється в правому верхньому її куті. Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації, але на ньому номер сторінки не проставляється. Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Номер розділу в тексті ставиться після слова РОЗДІЛ (після номера крапка не ставиться наприклад, РОЗДІЛ 1), потім з нового рядка друкується заголовок розділу (назва розділу розміщується по центру аркушу). Підрозділи нумеруються в межах розділу (наприклад 1.2). Потім у тому ж рядку наводиться заголовок підрозділу.

Пункти нумеруються в межах підрозділу (наприклад, 1.1). Ілюстрації (малюнки) та таблиці подаються після тексту, де вони згадані вперше, чи на наступній сторінці. Наведені ілюстрації та таблиці обов'язково аналізуються. Ілюстрації позначаються словом «Рис.» і нумеруються в межах розділу (номер складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка). Номер ілюстрації та її назва розміщуються під ілюстрацією.

Таблиці, відповідно, позначаються: Таблиця 1.2. і розміщуються в правому куті над назвою таблиці, яка розміщується по центру. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку вказують: Продовж. табл. 1.2.

При написанні курсової роботи здобувач посилається на джерела, матеріали або результати, з яких вони наводяться. Посилання в тексті на джерела зазначаються їх порядковим номером у списку використаних джерел, який позначається у квадратних дужках, наприклад [5-7]. Коли наводиться у тексті цитата чи якісь конкретні дані з джерела, то вказується відповідна сторінка, наприклад: [5, с. 257].

3. РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконана курсова робота у встановлений деканатом або кафедрою термін здається здобувачами на кафедру менеджменту і адміністрування. Після реєстрації курсова робота передається науковому керівникові для перевірки та рецензування. В рецензії наукового керівника відмічаються позитивні сторони та недоліки роботи, робиться висновок про можливість допуску роботи до захисту та виставляється попередня оцінка за рейтинговою системою оцінювання. Якщо курсова робота отримує менше 60 балів, то повертається студентові для доопрацювання. У рецензії на курсову роботу може міститися попередня оцінка у формі висновку: "Робота допускається до захисту" чи "Робота не допускається до захисту". Остаточна оцінка дається після захисту. Якщо робота не допущена до захисту, то вона повинна бути доопрацьована відповідно до зауважень рецензії і знову надана на кафедру.

Робота не допускається до захисту, якщо написана на тему, яка не затверджена на засіданні кафедри; структура роботи не відповідає вимогам; не носить самостійного характеру; основні питання не розкриті, викладені фрагментарно; недбало оформлена, неякісно надрукована, у тексті, містяться помилки.

Підготовка до захисту курсової роботи включає усунення зауважень і недоліків, вивчення додаткових джерел, зазначених у рецензії, осмислення написаного в роботі, готовність пояснити наведені в роботі положення.

До доопрацьованої курсової роботи, зданої на повторну перевірку, обов'язково додається попередня рецензія. Всі доповнення і зміни до початкового варіанта курсової роботи додаються на аркушах паперу відповідного формату і розміщуються після додатків з відміткою параграфа, до якого вони належать.

Якщо науковий керівник дає позитивний відгук, курсова робота допускається до захисту у строки, встановлені кафедрою. Напередодні захисту здобувач може отримати курсову роботу, щоб ознайомитися з відгуком та своєчасно підготуватися до відповідей на зауваження, які у ньому містяться. На захисті студент повинен розкрити основний зміст роботи, виділити її проблемні аспекти, обґрунтувати свої висновки, відповісти на запитання викладача.

Курсова робота оцінюється комісією, до складу якої входять викладачі кафедри (не менше двох осіб). Оцінка роботи здійснюється з використанням: Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «Д», «Е», «FХ», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); системи ВНЗ (за 100-бальною шкалою). У

ході захисту роботи здобувачу необхідно показати добре володіння матеріалом конкретної теми, вміння відповідати на питання, орієнтуватися у змісті роботи. Курсова робота здобувачу не повертається і зберігається на кафедрі менеджменту і адміністрування.

Порядок формування оцінки за виконання курсової роботи:

1. При виставленні рейтингової оцінки за результатами виконання студентами курсової роботи враховується, що:

- курсова робота є окремим видом навчальної роботи;
- курсова робота оцінюється за стобальною шкалою.

2. Рейтингова оцінка курсової роботи включає формальний та змістовий критерії:

- до формальних критеріїв належать: дотримання термінів здачі завершеної роботи, правильність оформлення, грамотність структурування роботи, наявність посилань, наявність ілюстративного матеріалу, використання сучасної літератури та ін. Оцінка за формальними критеріями становить 10 балів зі 100 можливих;

- до змістових критеріїв належать: актуальність теми, збалансованість розділів роботи, правильність формулювання цілей і завдань дослідження, відповідність змісту заявленій темі, ступінь самостійності, наявність елементів наукової новизни, практична цінність роботи, знання новітньої літератури тощо. Оцінка за змістовними критеріями становить 70 балів зі 100 можливих.

3. Окремо оцінюється захист роботи. Необхідно оцінити вміння студента подати матеріал, його ораторське мистецтво, володіння термінологією в усному мовленні, вміння переконувати, надавати відповіді на питання по темі роботи тощо. Оцінка за захист становить 20 балів. Всі оцінки вносяться в оцінювальний аркуш.

4. Якщо здобувач за курсову роботу набирає менше 60 балів, то робота не зараховується.

1. Структура оцінки курсової роботи

Критерії оцінки	Бали
<i>Формальні критерії</i>	10
1. Дотримання термінів здачі, відповідність оформлення роботи встановленим вимогам	2
2. Грамотність структурування роботи	3
3. Наявність посилань, ілюстративного матеріалу	2
4. Використання сучасної літератури за темою дослідження	3
<i>Змістові критерії</i>	70
1. Актуальність теми та оригінальність виконання	10
2. Правильність формулювання цілей і завдань дослідження	10
3. Збалансованість розділів роботи, відповідність змісту заявленій темі	15
4. Правильність і доречність використання сучасних методів дослідження та інформації	15
5. Практична значущість отриманих результатів	10
6. Логічність, вміння узагальнювати, робити висновки	10
<i>Захист курсової роботи</i>	200
Підсумковий рейтинговий бал з курсової роботи	100

2. Основні умови одержання оцінки за курсову роботу

Оцінка	Умова
відмінно (А) 90-100	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. При її захисті студент демонструє глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання
добре (В) 82-89	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. При її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. У основній частині роботи є лише незначні погрішності.

<p>добре (C) 75-81</p>	<p>Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. В рецензії наукового керівника є незначні зауваження. При захисті роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді, відповідає на поставлені запитання. У структурі, змісті, мові і стилі роботи є лише незначні погрішності, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.</p>
<p>задовільно (D) 66-74</p>	<p>Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить теоретичний характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має зауваження наукового керівника щодо змісту та методики. До захисту підготовлена презентація доповіді, але наочна інформація не завжди коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. При захисті студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання.</p>
<p>задовільно (E) 60-65</p>	<p>Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має значні зауваження наукового керівника щодо змісту та методики. На захисті підготовлена наочна інформація не коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. При захисті здобувач виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Студент лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.</p>
<p>незадовільно (FX) 35-59 з можливістю повторного захисту курсової роботи</p>	<p>Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків. У відгуках наукового керівника є критичні зауваження. При захисті курсової роботи здобувач при відповіді на питання припускає грубі помилки</p>
<p>Незадовільно (F) 1-34 з обов'язковим повторною роботою над темою або над текстом курсової роботи</p>	<p>Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. У відгуках наукового керівника є критичні зауваження. При захисті курсової роботи здобувач не може відповісти на жодне поставлене запитання по її темі.</p>

4. ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

Тематика курсових робіт розроблена з урахуванням проблем, які відбивають зміст дисципліни «Стратегічне управління». Якщо курсова робота виконується на основі літературних джерел, вона повинна містити узагальнення теоретичних основ та передового досвіду з проблем стратегічного управління організаціями.

Курсові роботи виконуються у відповідності з такими темами:

1. Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища на діяльність організації з метою застосування у стратегічному управлінні.
2. Розробка місії та системи стратегічних цілей організації.
3. Аналіз конкурентних переваг і формування конкурентної стратегії.
4. Стратегічний аналіз середовища організації при формуванні стратегії.
5. Оцінка стратегічного потенціалу організації.
6. Стратегічне планування в управлінні організацією.
7. Комунікаційна стратегія та її елементи.
8. Роль і особливості кадрової стратегії організації.
9. Комплексне забезпечення процесу реалізації стратегії.
10. Стратегічний контроль в управлінні організацією.
11. Застосування маркетингових підходів до управління розвитком територіальних громад.
12. Стратегічне управління економікою регіону.
13. Методичні основи стратегічного управління соціально-економічним розвитком регіону.
14. Забезпечення стратегічного управління організацією на основі внесення змін у його організаційну структуру управління.
15. Організаційна культура як об'єкт управління стратегічними змінами».
16. Оцінка ринкової стійкості організації.
17. Стратегічне управління підприємством.
18. Формування портфеля стратегій організації.
19. Соціально-психологічне забезпечення процесу реалізації стратегії.
20. Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу реалізації стратегії.

5. ЗМІСТ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

Тема 1. Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища на діяльність організації з метою застосування у стратегічному управлінні
ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Основні підходи до розуміння зовнішнього середовища організації

1.1. Підходи та моделі середовища, сформовані на базі різних теорій управління (модель середовища організації за Діллом та Томпсоном, ієрархічна модель середовища БКГ (BCG), «екологічна моделі середовища» Г. Олдріча тощо).

1.2. Визначення зовнішнього середовища та його властивості. Аналітичні параметри зовнішнього середовища (за Олдрічом).

РОЗДІЛ 2. Аналіз факторів впливу зовнішнього середовища на діяльність організації

2.1. Аналіз макросередовища організації (політичні і правові; економічні; соціальні і культурні; технологічні).

2.2. Аналіз безпосереднього оточення організації (покупці (споживачі); постачальники; конкуренти).

РОЗДІЛ 3. Методи аналізу зовнішнього середовища

3.1. Сутність PEST-аналізу у виявленні й оцінці впливу факторів макросередовища.

3.2. Методики проведення SWOT-аналізу.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тема 2. Розробка місії та системи стратегічних цілей організації
ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Проблеми стратегічного планування та формування стратегічного бачення та місії організації

1.1. Стратегічне планування в умовах ринкових відносин. Модель процесу стратегічного планування.

1.2. Місце та роль місії в процесі управління організацією.

РОЗДІЛ 2. Формування цілей організації

2.1. Визначення і важливість цілей для діяльності організації.

2.2. Класифікація цілей. Характеристики цілей.

2.3. Стратегічні цілі організації.

РОЗДІЛ 3. Взаємозв'язок цілей базової та стратегії розвитку організації

3.1. Ієрархія взаємозалежності місії, стратегії та цілей організації

3.2. Стратегії розвитку організації

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тема 3. Аналіз конкурентних переваг та формування конкурентної стратегії

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Сутність та класифікація конкурентних переваг

1.1. Поняття і види конкурентних переваг

1.2. Взаємозв'язок компетенцій і конкурентних переваг

РОЗДІЛ 2. Сутність конкурентної стратегії

2.1. Визначення терміна «конкурентна стратегія організації». Принципи, за якими розробляють конкурентну стратегію організації

2.2. Базові підходи до формування конкурентної стратегії поведінки на ринку(за М. Портером)

РОЗДІЛ 3. Процес формування конкурентної стратегії організації

3.1. Визначення цілей конкурентної боротьби

3.2. Аналіз факторів зовнішнього середовища, аналіз стратегічного потенціалу, визначення наявних конкурентних переваг

3.3. Моделі обґрунтування конкурентних стратегій

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тема 5. Оцінка стратегічного потенціалу організації

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи оцінювання стратегічного потенціалу підприємства

1.1. Сутність поняття «потенціал», «ресурсний потенціал»

1.2. Сутність та класифікація стратегічного потенціалу.

РОЗДІЛ 2. Методика оцінювання стратегічного потенціалу підприємства

2.1. Індикаторні методи.

2.2. Матричні методи.

РОЗДІЛ 3. Проблеми забезпечення ефективності управління стратегічним потенціалом підприємств в умовах нестабільності зовнішнього середовища

3.1. Особливості зовнішнього середовища та їх вплив на ефективність управління стратегічним потенціалом підприємств

3.2. SWOT – аналіз як метод спільного дослідження стратегічного потенціалу підприємства та зовнішнього середовища

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ансофф И. Стратегическое управление/ Ансофф Игорь;[пер. с англ.] / – М. : Прогресс, 1989. – 519 с.
2. Боумен К. Основы стратегического менеджмента: Пер. с англ. / Под ред. Л.Г. Зайцева. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.- 310 с.
3. Василенко В. А. Стратегічне управління. Навчальний посібник./ В. А Василенко., Т. І.Ткаченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 400 с.
4. Виханский О.С. Стратегическое управление: Учебник. – М.: Гардарики, 1999. – 296 с.
5. Володькина М.В. Стратегический менеджмент: Учеб. пособие. – К.: Знання, 2002. – 149 с.
6. Гурков И.Б. Стратегический менеджмент организации: учеб. пособие.– М.: Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2001. – 209 с.
7. Ковальов Є.В. Стратегічне управління: навч. посіб. / Є.В.Ковальов, О.О.Леонова. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2014. – 82 с.
8. Клівець П.Г. Стратегія підприємства. Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2007. – 320 с.
9. Локшинов А.Н. Стратегический менеджмент. Учебн. пособие для вузов: - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 346 с.
10. Маркова В.Д. Стратегический менеджмент: Курс лекций / В.Д.Маркова, С.А.Кузнецова - М.: ИНФРА-М, 2000. – 292 с.
11. Мартиненко М.М. Стратегічний менеджмент: Підручник /М.М.Мартиненко, І.А.Ігнатієва – К.: Каравела, 2006. – 320 с.
12. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Львів: Магнолія плюс. 2006. – 392 с.
13. Немцов В. Д. Стратегічний менеджмент: навч. посібник / В. Д. Немцов, Л. Є. Довгань. – К. : ТОВ "УБПК "ЕксОб", 2002. – 560 с.
14. Портер М. Конкуренція: учеб. пособие. / Портер М. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2000. – 495 с.
15. Скібіцький О. М. Стратегічний менеджмент: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2006.-312 с.
16. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: [підручник] / М. Г. Саєнко. – Тернопіль: “Економічна думка”. – 2006. – 390 с.
17. Селезньова Г. О. Стратегія підприємства: [навч. посіб]/ Г. О. Селезньова; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 240 с.
18. Сладкевич В. П. Стратегічний менеджмент організацій [підручник] / В. П. Сладкевич; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : Персонал, 2008. – 495 с.

19. Стратегічне управління підприємством: бізнес-курс : Навч. посібник. / О.В. Востряков, О.М. Гребешкова. – К.: КНЕУ, 2012
20. Таран О. М. Стратегічне управління: [навч. посіб] / О. М. Таран. – Харків: Вид-во Харк. нац. аграр. ун-та, 2004. – 145 с.
21. Таран О. М. Стратегічне управління: [навч. посіб] / О. М. Таран, Н.В. Кондратюк. – Х.:ХНАУ, 2014. – 261 с.
22. Тренев Н.Н. Стратегическое управление: Учебн. пособие: - М.: Изд-во«ПРИОР», 2000. – 322 с.
23. Стратегический менеджмент / Под ред. А.Н.Петрова. – СПб: Питер, 2008. – 496 с.
24. Подольчак Н. Ю. Стратегічний менеджмент: навч. посібник / Н.Ю.Подольчак. - Львів: Видавництво Львівської політехніки,2012.- 400с.
25. Шершньова З.Є. Стратегічне управління. / З.Є.Шершньова, С.В.Оборська – К.: КНЕУ, 1999. – 410 с.

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва
Факультет менеджменту і економіки

Кафедра менеджменту і адміністрування

КУРСОВА РОБОТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ»

на тему *«Аналіз конкурентних переваг та формування конкурентної стратегії»*

Виконав: здобувач першого
(бакалаврського) рівня спеціальності
074 (281) «Публічне управління та
адміністрування» Іванов С.О.

Керівник: доцент Таран О.М.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ЕКТС _____ Кількість балів _____

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

_____

(підпис) (прізвище та ініціали)

_____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Харків - 2019

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. ДокучаєваФакультет менеджменту
і економікиКафедра менеджменту
і адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Керівник курсової роботи

доцент Таран О.М.

«   » _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
НА КУРСОВУ РОБОТУ**

здобувачу Іванову С.О.

1. Тема курсової роботи**2. Термін подання студентом завершеної роботи _____****3. Зміст курсової роботи (перелік питань, які належить розкрити)***Аналіз конкурентних переваг та формування конкурентної стратегії**ВСТУП****РОЗДІЛ 1. Сутність та класифікація конкурентних переваг****1.1. Поняття і види конкурентних переваг**1.2. Взаємозв'язок компетенцій і конкурентних переваг****РОЗДІЛ 2. Сутність конкурентної стратегії****2.1. Визначення терміна «конкурентна стратегія організації». Принципи, за якими розробляють конкурентну стратегію організації**2.2. Базові підходи до формування конкурентної стратегії поведінки на ринку(за М. Портером)****РОЗДІЛ 3. Процес формування конкурентної стратегії організації****3.1. Визначення цілей конкурентної боротьби**3.2. Аналіз факторів зовнішнього середовища, аналіз стратегічного потенціалу, визначення наявних конкурентних переваг**3.3. Моделі обґрунтування конкурентних стратегій***ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ****СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

4. Календарний план виконання роботи

№	Назва етапів виконання курсової роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Визначення теми курсової роботи, об'єкта дослідження. Затвердження теми.		
2.	Розробка завдання на роботу, складання календарного плану її виконання		
3.	Написання першого розділу		
4.	Написання другого розділу		
5.	Написання третього розділу		
6.	Написання висновків і пропозицій, оформлення списку використаних джерел Подання курсової роботи на ознайомлення керівнику для написання зауважень		
7.	Захист курсової роботи		

5. Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

Керівник курсової роботи _____ Таран О.М.

6. Завдання прийняв(ла) до виконання _____ Іванов С.О.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<i>Один автор</i>	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
<i>Два автори</i>	Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
<i>Три автори</i>	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості: довідник. Житомир, 2013. 321 с.
<i>Чотири автори</i>	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ: Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ: ДІА, 2013. 172 с
<i>П'ять і більше авторів</i>	Екологія: навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів/ Андрищенко А. І. та ін.; за ред. М. В. Гринжєвського. Київ, 1998. 124 с.
<i>Колективний автор</i>	Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир: Полісся, 2015. 648 с.
<i>Багатотомний документ</i>	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть: у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ: Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Інфузорії. Вып. 1. Сукторії (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев: Наукова думка, 2013. 271 с.
<i>Матеріали конференцій, тези доповідей</i>	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О.В., Судак Г.В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир: ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
<i>За редакцією</i>	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів: Тріада плюс, 2006. 360 с.
<i>Розділ книги</i>	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
<i>Законодавчі та нормативні документи</i>	Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків: Право, 2016. 82 с. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. № 51. С. 21–42.

<i>Стандарти</i>	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ: Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
<i>Дисертації, автореферати дисертацій</i>	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України: дис...д-ра с.-г. наук: 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук: 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
<i>Статті з продовжувючих та періодичних видань</i>	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271
<i>Електронні ресурси</i>	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017). Про стандартизацію: Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017) Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol.36, №5. P.561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя: веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).

Таран Оксана Миколаївна

Стратегічне управління

**Методичні вказівки та рекомендації
до виконання курсової роботи**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності
281 (074) «Публічне управління та адміністрування»

За редакцією автора

Комп'ютерний набір та верстка О.М. Таран

Підписано до друку 30.08.2019. Формат 60 x 84 /16. Папір офсет. Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Обсяг: 1,6 ум.-друк. арк.; 1,8 обл.-вид. арк.
Тираж 50.

Виготовлювач – редакційно-видавничий Харківського національного аграрного університету ім.В.В. Докучаєва, Харківська обл., Харківський р-н, п/в «Докучаєвське-2», учбове містечко ХНАУ, тел. (0572)997220